

Zeneiskolai koncertek

A Liszt Ferenc Zeneiskola orgona tanszaka holnap, kedden este 7 órától a felsővárosi templomban hangversenyt rendez. A műsorban többek között Bach-, Händel-, Telemann-művek szerepelnek. Közreműködnek: Surinás István, Takács Mária, Molnár Mónika, Raffa Éva, Szebelédi Gábor (orgona), Sárközi Ildikó (cselló), Papp Zsolt (klarinét), Vörös Márta (oboa) és Nagy Gabriella (fuvola). Orgonán közreműködnek még: Szelezsán Istvánné és dr. Zádorné Raffa Éva tanárok. A növendékeket felkészítették: dr. Bottkáné Égető Mária, Greksa László, Mihalikné Dillmann Éva, Paragi Jenő és Szélpál Szilveszter.

Ugyancsak a zeneiskola növendékei és tanárai muzsikálnak az a koncerten, mely csütörtökön délután fél 6-kor kezdődik a Tábor utcai hangversenyteremben. A karácsonyi műsorban fellépnek: Szabó Mária, Maróti Csanád, Fodor László, Kovács Anita, Klebiczki György, Csizmadia László, Kővágó Ilona, Kálmán Eszter, Szabó Tünde, Januj Ida, Erdélyi Viktor, Lenti Laura, Lepahin Marina, Milassin Gergely, Báder Mária, Lebak Judit, Brzozka Agnes növendékek, valamint dr. Pusztai István, Sárközi Ildikó, Pelle Anita, Tapodi Emil, Koltai Zoltán és Török Imre tanárok.

Pénteken délután 6 órakor a Liszt Ferenc Zeneiskolában tanári hangverseny kezdődik. Renaissance táncokat és madrigálokat adnak elő blockföten: Baranyai György, Marosvári Attila, Maróti Mihály, Paragi Jenő és Szélpál Szilveszter. Cornelius: Karácsonyi dalok című művét Szél Pálné (ének), és Lajos Istvánné (zongora) adják elő. Barrios: El último conto című művét Varga György szólaltatja meg gitáron. Mozart: a-moll szonátáját Demeterné Dányi Júlia játssza zongorán. Corelli: Karácsonyi concerto grossóját a zeneiskola tanáraiból alakult vonósenekar előadásában hallhatja a közönség.

Operai napló: Don Pasquale

Ifjak és vénnek

Van annak valami bája, hogy a szegedi opera minden évben felújítja a Don Pasqualét. Hol a Kis-, hol a nagyszínházban, de Angyal Mária találó rendezése, Sándor Lajos kedvesen bohókás jelmezei, Bata Ibolya karakteres ruhái és maestro Donizetti dallamai mindig biztos sikert hoznak. No, meg az erős szereposztás, élén Gyorral, aki minden bizonnyal a világ egyik legjobbjára a címszerepben.

Sajátos pályát futott be a volt. („Ha az ember elmúlt darabban Gyimesi Kálmán. hetven...” — mondja Pasquale. Ha Kővári énekel, talán elég volna ötvenet mondani). Gyimesi Kálmán mértéktartóbban komédiavisszatért régi feladatához, ismét Malatesta doktorként fondorkodik. (Esetleg egy még későbbi alkalommal ismét visszaveszi a címszerepet. Csak abban bízom, Ernestóként nem gondolnak rá...)

Az ideai sorozatot új szereplők beállása és vendégek fellépte tette izgalmasabbá. Úgy tűnik, az opera vídám év végi sorozatba kezdett, december folyamán felváltva játssza Donizetti buffáját Rossiniéval. A sevilai borbélyal.

A december 6-i első előadás mindjárt nem várt izgalmat hozott. Gregor József megbetegedett, ezért az eredetileg egy héttel későbbre kiírt Kővári Csaba beugrással énekelte el élete első Pasqualéját. Sajnos, nagyon kevés próbalehetőség jutott neki, ezért a figuráról egyelőre csak vázlatot adott. Fiatal korát és atletikus természetét nehéz összehangba hozni a szerep kívánalmaival és hagyományaisaival. Mindenesetre Kővári nem el túlzásokkal: takarékosan mozog, s mozdulataiban van némi groteszk, pantomimszerű jelleg, ami segít áthidalni az életkorbeli távolságot. Hangja az utóbbi időben kiegyenlítetté vált, bár továbbra is szépen zengő mély regiszterre a fő erőssége. Jól győzte a hadaró részeket, ám zeneileg néha bizonytalan

lirico”, karcsú, fényes, szépséges orgánus színe némileg a fiatal Gulyás Dénesre emlékeztet. Áriáit gyönyörűség volt hallgatni, a szerelmi kettősben pedig tényleg az igaz szerelem étosza ragyogott. A jegyzőt ugyan csak először formálta meg Oswald Csaba — jó játék-készséggel, de általam nem kedvelt sejjegő kiejtéssel.

Ha emlékezetem nem csal, a Parasztecsület—Bajazók bemutatója óta először vezényelt Szegeden operát Pál Tamás. Neki nyilván még kevesebb ideje volt próbálni, ám a zenekar teljesítményén nagyon is meghallatszott jelenléte. A nyitányban pompás, világos karaktereket formált; az ő kezé alatt a muzsika minden színe, íze él. Neki nyilván még kevesebb próbalehetősége adódott, ezért a fiatalok időnként nehezen tudták követni. Ugyanakkor az olyan tapasztalt és a marmestert jól ismerő énekesek, mint Vámosy vagy Gyimesi, nagy élvezettel és fantáziával követték, pontosabban muzsikáltak együtt vele. Molnár László, az első előadás karmestere, biztos kézzel irányította az együttest. Ezúttal is megbizonyosodhattunk, hogy a legkülönbözőbb stílusokban és zenei világban képes egyenletes színvonalas teljesítményre.

A 13-ai előadáson (Móráberlet) a közönség alapzaja oly magas volt, hogy a második felvonás előtt Gregor kilépett a függöny elé: aki unja, távozzon — mondta. Úgy láttam, nem ment el senki, s a hátralevő két felvonást a publikum csendben, figyelemmel hallgatta. A szelíd dörgedelmen túl azonban ez inkább az előadás hatása volt.

Márok Tamás

Bécsi képek (4.)

Nem tudom, egy ország, egy város szellemiségét mi reprezentálja jobban, a múltja vagy a jelenbe átemelt tradíció. Egy biztos: mióta itt vagyok, nem múltó élvezettel megyek végig a Fichte utcán, hogy eljussak a Schelling gasszéra, majd a Hegel gasszéra forduljak, mely — mily csodálatos — a Himmelpfort (Mennyei kapu) közbe torkollik. Erről eszembe jut, hogy az utcanevek feltehetően jeleznek valamit, s kissé elszomorodom, ha az otthoni például több száz Petőfi utcára gondolok. Félreértés ne essék, nincs semmi bajom Petőfi-vel (legalábbis nem az utcanevek miatt, ha van is), csak bizonyos eltéréseket, megosztottságokat, áthághatatlan akadályokat juttat eszembe, melyekre nem jó dondolni. Ha szellemiségről van szó, nehéz megadni, milyen paradigmák alapján lehet azt megítélni. Sokak szerint például Bécs több vonatkozásban ugyancsak provinciális, melyet van, aki úgy magyaráz, hogy ez a város elvesztette birodalmi jellegét, a II. világháború óta ez idáig gyakorlatilag a világ végeként funkcionált. S ez igaz is. Innen-től keletre valóban a „semmi” következett. Nem tudom. Az viszont biztos, hogy minden, és annak a totális ellentéte egyszerre megtalálható itt. Egy példa: az állatok megítélése (a négy lábakra gondolok). Nyugaton járva mindig felidegesített a kutyák és macskák totális kultusza. Ez Bécsben sincs másképp. Az ember percenként botlik frusztrált patkányokra emlékeztető kutyákba, jól öltözött ölebekbe, felbőszített szundiszőrára hasonlító macskákba, s megpróbál nem hasra esni e kedvencek utcákon, tereken felejtett „jeleiben”. Az állat — úgy tűnik — az embert megelőző helyre került. S ez talán egyenes következménye a magányosságnak, az emberi élet atomizálódásának, amelyben sok ember igazi kontaktust már csak egy négy lábúval képes kialakítani. Ez a kapcsolat sokszor jóval fontosabb, mint például a családdal, a gyerekkel való törődés (ezt statisztikai felmérések is igazolják), oly annyira, hogy csak egy példát említek: egyáltalán nem szokatlan, hogy például egy tudós lemondja

a részvételét egy konferencián, mert kilykedzik a kutyája. Mellesleg — szociológusok figyelmébe ajánlom — érdekes következtetések vonhatók le abból, hogy a férfiak pórása végén többnyire pekingi palotatárcák rángatóznak, míg a nők a nagy természetű jószágokat kedvelik. Az élelmiszer-boltokban — aki megfigyelte, már tudja — külön osztályok vannak a kis aranyosak részére — a vitamindús ételeken keresztül a dezodorokig, kutyamacska ruháztatig. Talán épp ezért szinte üdítően hatott rám, amikor a minap egy új mozgalom szórólapját a kezembe vettem, s azt láttam, hogy az az állatvédőkkel szemben embervédelmi szempontból épp az állatkísérletek normális és szabályozott mértékű fenntartása mellett tör lándzsát. A szórólap felhívja arra a valóban elképesztő helyzetre a figyelmet, hogy az egereknek és a patkányoknak jó esélyük van arra, hogy a szennvedő mártírok toplistáján az első helyet foglalják el, mivel az állatvédők szerint szennvedéseik csak Krisztus szennvedéseivel mérhetők. Ugyanekkor ezekkel egyenlő elbírálás alá esnek — szintén az állatvédőknek köszönhetően — a növények és a baktériumok (!!!) is. Aki pedig az állatvédők túllapításai ellen emeli fel a hangját, rögtön megkapja a fasiszta bélyeget. Üzenem tehát Szegedre, hogy az MTA Biológiai Kutató fedőnév alatt működő „fasiszta” intézményt jobb lenne mielőbb bezárni, de ugyanígy azonnal abbahagyni például a kukorica fajnemességét, csakúgy, mint szegény vírusok kínzását, még mielőtt az európai kultúra emé vívmánya, egyéb más-sal egyetemben eljutna hozzánk. Szerencsére e témával még lehet ironizálni, s a kiabálásokat se pro se kontra nem kell komolyan venni. Az egész — tudjuk — egy olyan dolog velejárója, melyet úgy hívnak: demokrácia. S ennek egyik tulajdonsága az, hogy még csököként elméjüknek is meg kell szólalásra ad lehetőséget. Ha akarja, értesse ezt a tisztelt olvasót erre az írásra is, akkor legalább elhiheti egy pillanatra, hogy demokráciában él.

Gyenge Zoltán

Kulturális hírek

A Tisza Szálló hangversenytermében ma 19 óra 30 perckor Boccherini B-dúr csellóversenyét és Csajkovszkij Variációk egy rokokó témára című művét Valentyin Fejgin; Händel Versenymű két csellóra című darabját pedig Valentyin Fejgin és Sin Katalin adja elő. Frank Martin művét Felletár Melinda, Bódás Péter és Delley József támogatja. A Weiner Kamarazenei Egyesület hangversenyein közreműködik a Weiner Kamarazenekar, vezényel: Weininger Richard. — Márciusban Nagykőrösön rendezik meg a IV. országos balladamonddó versenyt, szegedi elődöntőjét már megtartották. A színvonalas mezőnyből négyen jutottak tovább: Kunyi Krisztina (Deák gimnázium, 3. oszt., tanára: Dohány Edit), Berényi Attila (Kiss Ferenc Erdszeti Szakközépiskola 3. oszt., tanára: Horváth Lászlóné), Németh Edit (Kossuth Zsuzsa Egészségügyi Szakiskola 1. oszt., tanára: Horváth Attila), Kopasz Attila (Móra Ferenc Szakmunkásképző 2. oszt., tanára: Törköly Magdolna).

Karácsonyi képaució

Invitáló soraimmal a Szegedi Szépművészeti Céh színeiben fordulok a város művészeti pártoló közönségéhez. A szegedi festők, szobrászok, grafikusok — köztük hivatások és nem hivatások — által megalakított kulturális-művészeti egyesület a szeretet ünnepére szánt meglepetésként képauciót rendez december 18-ától karácsonyig, a helyi klubban, a Victor Hugó utcában.

Az aukció célja az, hogy a műtárgyak eladásából befolyt összeg egy jelentős hányada a céh anyagi helyzetét lendítsen. Ennyiben üzlet, hiszen a képek alkotói a műtárgyak tiszteletdíjából csak a részköltségeiket tartják meg. Sokkal inkább célja az aukciónak az, hogy a város művészetszerető közönsége a kiállítás révén fogalmat alkothasson arról, mi fele értékrend, művészeti ideál jegyében alkotnak a céhbelségeket vállalók. Vagyis a pár hete bejegyzett egyesület most lép először nyilvánosság elé a céh színeiben, védjegyének, Szekeres Ferenc emblémájának oltalmában. Azok a műtárgyak, amelyek nem találhatnak gazdára az aukció során, a céhet támogató bőkezűbb mecénások adakozó szándékának méltó honorálására szolgálnak majd.

Kedves szegediek! Tisztelt céhen kívüli kollégáink! Nyitva lesz az aranykapu. Tessék belépni rajta! Akár vásárlóként, akár érdeklődő-

ként, esetleg jövőbeni mecénásként vagy céhtagként, nyílt szívvel és hitünk szerint a tárlat valamennyi résztvevőjének önmaga értékrendjét híven tükröző alkotáásával várjuk Önöket! Eddig volna hát a „céhbehívó”. Most annak kell következnie, hogy kiknek az „atyai” védnökségével történik az invitáció? Atyamestereink többsége közismert szegedi művész, műveiket jobbára kiteljesedett életmű minősíti. Kopasz Márta, Fontos Sándor, Lapis András, Novák András, Cs. Pataj Mihály, Papp György, Pataki Ferenc, Székfi János, Stéhlík János és bár a sor végén, de korántsem utolsón sorban Varga Mátyás művei minden bizonnyal fogalmat engednek alkotni arról, hogy a céh elsősorban a szépet és a szakmai korrektséget képviseli.

Ök, — korántsem teljes a névsoruk — koruknál fogva is az „atyamesterek” közé sorolhatnák. A „fiák” sem ismeretlenek, bár ők egy

másik generációhoz tartoznak, mégis a céh jó hírét erősíthetik. Buruzs Csaba mives képi látomásai, Bakcsi Lajos finom lírája, Fontos Zoltán képi fantáziája, Fábry Judit kerámiaalkotásai, Sinkó János fény- és színvarázsa, Sejben Lajos és Darázs József misztikuma csak néhány kiemelt és vonzó momentum lehet a többi céhbéli művész szerteágazó munkásságának jellemzésére. A céhbéli tagozódás korántsem kialakult, hiszen hová soroljam a céhfogalmak szerint a különös festőiségűket; egyéniségükkel se hová sem kategorizálható R. Papp Piroskát, Veres Mihályt, Palotás Máriát? Föl sem sorolhatok mindenkit, akit megemlítem, az sem kívánt értékrend lenni, inkább csak az érdeklődés fölkeltesének szándéka vezetett.

A meghívó sorok végére néhány fontos tudnivaló. A képek, szobrok, grafikák, iparművészeti munkák műtermi áron vásárolhatók meg, vagyis semmilyen rákardó költség nem terheli azokat. A tárlat december 19-től 23-ig napközben látogatható, a helyi klub nyitvatartási idejében.

Tóth Attila
a céh tagja

Verselőadói verseny

Erdélyi, felvidéki és kárpátaljai előadók részvételével az elmúlt hét végén nagyszabású verselőadói versenyt rendezett Szatmárnémetiben a Romániai Magyar Demokrata Szövetség helyi egyesülete. Szakmai tekintetben az 53. elődöntős, illetve a 26. döntős előadó teljesítménye közül mindössze háromé emelkedett magasan az amatőr szint fölé, így a komáromi (Felvidék) Stubendek Katalin díjnyertes előadása, a modern ambivalens versértelmezés hatásos megvalósításával, honfitársa, a lévai Forgács Miklós az Erdélyben teljesen újszerűen ható posztmodern teatralitással, és a marosvásárhelyi Kerekes Csilla, Dsida Jenő Psalmus hungaricusának borzongató hiteles érzelmi tónusú előadásmódjával. Egyébként a közönség, ahogy az ilyenkor lenni szokott, az ellenőrizetlenül intenzív szövegmondástól a kis ravasz hatásadászatokig megismerkedhetett az amatőr versmondás valamennyi bocsánatos baklövésével.

P. A. N.